

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal.

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 202. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azok kivül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, szept. 4.

A pálinka.

— szeptember 4.

Egy fővárosi egyesület most fölhívást bocsátott ki, amelyben azt hirdeti, hogy tanfolyamot rendez az antialkoholizmus érdekében. Kitünő tudósok neveit olvaszuk itt, akik előadásokat fognak tartani, amelyekben elénk tárják az alkoholizmus szörnyű pusztítását.

A törekvés mindenestre tiszteletreméltó és csak dicséretet érdemelnek, akik bármiképpen is küzdenek a modern élet e legnagyobb veszedelme ellen.

Közismert dolog, hogy a pálinka öl és gyilkol. Nemcsak azt teszi tönkre, aki él vele, de terhelte teszi az utódait is. Amiként a biblia mondja: megbüntettem az apák bűneit hetediziglen.

A pálinkafogyasztás még a bortermelő alföldi borvidéken is olyan szegényes elterjedésben van, hogy erre vonatkozó adatainkat szinte szégyeljük és resteljük nyilvánosságra hozni. Pedig, ha főszoalásaink nem használnak, csak az lesz a vége, ha akár kénytelenek leszünk a magyar Alföld népét Európa szegénypiacára állítani is ki. Nem lehet már tűrni, hogy mit művel evvel a hitvány és gyilkos pálinkával az állam. Hát állam az és állampolitika az, hogy a tulajdon népet öli?

Minden ember, aki csak egy árva garas árával is tovább lát az orránál, tudja: hogy a pálinkafogyasztás korlátozásával félannyi csendörre, félannyi börtönre és félannyi bíróra volna szükség. Ma az állam neveli a börtöntöltelékeket, az állam szaporítja a beteget, ő tölti meg legnagyobbbrészt az elmebeteg intézeteket és rontja meg a következő nemzedékeket.

Ezt konstatálva, konstatálni kell azt is, hogy bármilyen szép terv és törekvés az alkoholelles tanfolyam, vagy ehhez hasonló elméleti küzdelem, eredménye

alig van. Még a szeszfogyasztás korlátozása, mint a tapasztalat is bizonyítja, sem hozza meg a remélt és várt eredményeket. Az északamerikai konföderáció egyes államaiban a törvényhozók szabályul adták ki, hogy szombat estétől hétfő reggelig pálinkát mérni nem szabad. Teoriának szép. A gyakorlatban pedig az volt az eredménye, hogy a munkásnép már szombat estig is teleszitta magát pálinkával és annyi pálinkát vásárolt még a szabad eladási időben vasárnapra magának, hogy vasárnap még több volt a pálinkarészeg ember, mint azokban az országokban, ahol a pálinkaivást egyáltalán nem korlátozták.

Az eféle korlátozások alig érnek tehát valamit. Franciaország már betiltotta az abszintnak nem csak az elárúsítását, hanem még a gyártását is. Hasonlóképp tette Helvétia. Csak nálunk nem történik semmi.

Itt az állam pálinkával gyilkolja a nemzetet. Azt a nemzetet, amely őt magát, az államot alkotja. Bizony szép perspektíva. A nemzet pusztuljon bele a pálinkaivásba, hogy bizonyos cifraságokra és kétes értékű hatalmi erőre legyen elég pénz.

A társadalomtudomány az államok sok vetke között, a szeszfogyasztás szabadjára való eresztését és az ennek nyomán előálló jövedelem huzást, a modern államok egyik legnagyobb bűnének tartja.

Aminthogy így is van. Ezzel szemben tehát a tanfolyamok annyit sem érnek, mint a szentelt víz. Itt az államokat kell rászorítani, hogy a pálinkagyártást s a pálinkaárúsítást a közfogyasztásra megszüntessék. Fordítsák a szesz másra: ipari vagy mezőgazdasági célokra, de ne emberpusztításra. A harcot az alkohol ellen tehát az államnak kell kezdeni s ez a szörnyű vész csak akkor mulik el az emberiségről, ha mindjárt a forrásánál betömjük.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Gyalázatért halál.

A klubban. Reggeli négy óra. Chaillan gróf és Hernandez Fernand nagy összegben játszanak.

Hernandez hirtelen felugrik s idegesen félre lökve a kártyát.

— Ujra vesztek! mondja.

Chaillan szintén feláll s hidegen megjegyzi:

— Ma éjjel nincs önnek szerencsége.

— Igaz, felelt Hernandez, hogy jobb lett volna szépen lefeküdnöm az opera után, mint ide jönni kártyázni! Ön 90.000 frankot nyert tőlem! Elég szép összeg.

Hernandez sápadt volt. Chaillan élesen megfigyelte őt. Egyike volt ama szélhámosoknak, kik feltűnnek Párisban, két marékka szórják a pénzt, melyet isten tudja, hol szedtek össze és akik miután kitombolták magukat, egy szép reggel eltűnnek, maguk mögött hagyva a hitelezők csaholó falkáját.

Mexikóinak mondta magát s azt állította, hogy roppant uradalmi, gazdag bányái vannak odaát. Szép ember volt, fekete hajjal, vörös arccal, csillogó, tüzes szemekkel.

Chaillan jól ismerte a maga emberét, pontos értesüléseket szerzett róla egy régi barátjától, ki Mexikóban élt. Bizonyos volt benne, hogy a legveszedelmesebb kalandor s nincs egyebe a kérdésénél.

— Nyereményét megküldöm önnek reggel, mondta Hernandez a grófnak.

Fejében azonban, mint Chaillan nagyon jól sejtette, ugyanakkor eme gondolatok kóvályogtak: Hogyan adom meg ezt a roppant összeget? Honnan veszem? És ha meg nem fizetem, bec-

teleonné leszek, kiüldöznek, vége lesz mindennek. Átkozott kártya! Itt kell tehát hagynom Páris, szöknöm szegénytelen, mint egy közönséges csaló!

Chaillan hozzá lépett és így szólt hozzá:

— Hallgasson ide: elengedem önnek a 90.000 frankot, amelyet nyertem.

— Ah, bah! kiáltott fel Hernandez.

— Nem árulok zsákban macskát. Ön kedvese volt Traillesnének, akit én örültem szeretek.

Adja át nekem a leveleket, a melyeket tőle kapott és nem fog nekem tartozni semmivel.

— Ön gyalázatos vásárt ajánl nekem.

— A mint vesszük. De nincs időm vitatkozni. Elfogadja vagy nem?

Hernandez elfogadta.

Hogy lett Traillesné ennek a fickónak a kedvese? Ezt nagyon nehéz lenne kitalálni. A női szív olyan, mint a regény, melynek a levelei nincsenek bizonyos érdekes fejezeteknél felvágva: nem árulja el mindig a titkait, nem mondja el minden titkát.

Traillesnének az a hire volt a társaságban, hogy nem volt kedvese. Pompás szépsége bámulatot keltett körülötte, a tömjenezések azonban közömbösen hagyták. Chaillan nem volt szerencsésebb, mint a többiek. Nem ment semmire Traillesnével, aki hidegen, mint a márványszobor, tiszta akart maradni látszólag, mint emez.

Pedig Hernandezt örülten szerette, bár nagy önuralommal. A világ nem tudott semmit róla, Chaillan, ki résen volt és aki nem esett kétségbe, megértett mindent. Türelmesen várta a maga idejét.

— A legnehezebben átestem, gondolta magában; szeretője van az asszonynak: csak az első lépés nehéz.

Borzasztó szanvedély töltötte el Traillesné

iránt. Csapdát csinált a szerelméből, melylyel remélte, hogy megfogja végre azt, ki megvetette őt.

Másnap, hogy megkötötte Hernandezdel az ismert vásárt, Valmeneuse bárónénál töltötte az estét. Traillesné is ott volt, Chaillan majd felfalta őt a szemével, mintha már az övé volna.

Közeledett hozzá. A szomszéd teremben táncoltak. Traillesné egy pillanatra kissé félrebb foglalt helyet.

— Hát nem könyörül rajtam? — kérdezte Chaillan tőle szándékos brutalitással.

— Uram, mondta neki a megrettent asszony, ön felel, hogy férjes nő vagyok.

— Nem; de tudom azt is, hogy magának szeretője volt.

A roham heves volt: Traillesné érezte, hogy a szíve hangosan dobog; a keble majd kiesett annyira megduzzadt, s a fiatal nő líhegve ugrott fel.

— Ön inzultál! mondta.

— És amint Chaillan megdőbbsenve a saját vakmerőségén, elgondolta, hogy talán nagyon is messze ment, a nő folytatta:

— Tudatom a férjemmel, hogy ön bántalmazta a nejét.

— És azt is meg fogja a férje tudni, felelte Chaillan, hogy kinek írta a neje ezeket a leveleket?

Traillesné elsápadt; a levelekre pillantott, melyeket Chaillan a kezeiben tartott és felismerte, hogy az övéi. Mintha örvény nyílt volna meg a lábai előtt.

— Ön lopta e leveleket! mondta mély felháborodással.

— Vettem őket! mondta Chaillan.

— És elbeszélte Hernandezdel kötött vásárját.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/45 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad

Szeptember 14. Közig. bizottság ülése.

— Személyi hir. Jankó Ágoston alispán néhány napi távollét után tegnap este visszakerkezett Nagybeeskerekre s átvette hivatalának a vezetését.

— Veni Sancte a gimnáziumban. A kegyes tanítórend vezetése alatt álló nagybeeskereki főgimnáziumban ma reggel tartották meg a Veni Sanctet. Az ifjuság a tanári karral az élén először misét hallgatott, amelyet Csintalan Pál mondott a rendház kápolnájában s ezzel a szokásos ünnepséggel kezdték meg az új iskolai évet. A beiratások nagyobb számot tüntetnek föl az idén, amennyiben 17 tanulóval többen iratkoztak be, mint a múlt iskolaévben. Így az első osztályba beiratkozott 78, a másodikba 67, a harmadikba 69, a negyedikbe 44, az ötödikbe 14, a hatodikba 18, a hetedikbe 18, a nyolcadik osztályba pedig 11, összesen 319 rendes- és 2 magántanuló.

— Tanügyi áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Jámbor Emil lajosfalvi állami elemi iskolai tanítót az ambrózfalvi és Vitos Domokos gyalári állami elemi iskolai tanítót a lajosfalvi állami elemi iskolához helyezte át.

— A közig. tanfolyamról. A nagybeeskereki községi közigazgatási tanfolyamon a beírások már szintén véget értek s esetleg csak egy-két hallgató fog még jelentkezni. A beírás eddigi eredménye szerint a hallgatók száma a tanfolyamon 54.

— A képviselőválasztók névjegyzéke. Nagybeeskerek város központi választmánya tegnap délután fél 5 órakor Strosz Béla városi főjegyző, polgármester-helyettes elnöklésével ülést tartott, amelyen részt vettek: Dr. Klein Mór, dr. Kardos Samu, Száviics Sándor és Mattanovics György, utóbbi mint a választmány jegyzője. A központi választmány a tegnapi ülésen véglegesen jóváhagyta a nagybees-

kereti országgyűlési képviselőválasztók 1909. évi névjegyzékét. A jóváhagyott jegyzék szerint Nagybeckerek városának Muzslya községgel együtt összesen 2448 választója van. Ebből a Német-negyedekre esik 400, a Belvárosra 652, Gradnolica és Csontikára 401, Oppovára 326, Budzák és Amerika városnegyedekre 291, Muzslya községére pedig 378 szavazattal bíró választó.

A keresk. alkalmazottak országos kongresszusa Temesvárott. A kereskedelmi alkalmazottak, mint már említettük, a vasárnapi munkaszüneti törvénytervezet tárgyában vasárnap, szeptember 6-án országos kongresszust tartanak Temesvárott. Ezen kongresszus nagybecskereki kiküldötte mandátumáról a családjában bekövetkezett gyász miatt lemondott s helyébe az intéző-bizottság egyhangú választása folytán Nagybecskereket Ernst Sándor, a kereskedelmi alkalmazottak egyesületének titkára fogja képviselni.

Nagybecskereki iparos kitüntetés. Paul Tamás nagybecskereki cipésmestert a győri országos cipészipari kiállításon izléses és kiváló szakudással kiállított cipőjéért a nagy ezüst éremmel tüntették ki.

Létics püspök Torontálban. Temesvárról írják: Létics György dr. temesvári gör. kel. szerb püspök ma indul Torontál megyébe püspöki körútjára, Zubkovic György dr. titkár kíséretében, kihez utközben a zárdafőnökök és kereseperek csatlakoznak. A püspök Torontál vármegye következő községeibe látogat el: szeptember hó 5-én délelőtt Szőregh, 5-én d. u. és 6-án Gyála, 7-én Szerbkeresztur, 8-án Törökkanizsa és Torontáljózseffalva, 9-én Szanád, 10-én Torontálszentmiklós, 11-én Padé és Bocsár, 12-én Karlova és Beodra, 13. és 14-én Aracs és Törökbecse, 15-én Kumán, 16-án Tarras és 17-én Melenceze. Ez alkalommal a püspök meg fogja vizsgálni a plébániai hivatalok és egyházközségek ügymenetét, valamint meg fogja látogatni valamennyi főhatósága alá tartozó iskolát. Az egyházközségek, melyeket főpásztoruk most első ízben látogat meg, már megtették a szükséges intézkedéseket a püspök ünnepies fogadtatására, különösen Gyálán, Padén és Aracson, ahol a püspök még azonkívül nagy segédlettel ünnepi nagymiséét fog mondani, mely alkalommal diakonussá, illetőleg presbiterré fogja szentelni Ikiés István zárdaszentgyörgyi noviciust.

Makó város új polgármestere. Mint Makóról jelentik, Makó város közgyűlése a tegnapi mezejött tisztújítás alkalmával polgármesterré Farkas József volt polgármesterrel szemben Galambos Ignác dr. makói ügyvédet választotta 25 szótöbbséggel. A választás teljes rendben folyt le s az egyes pártalakulásoknak semmiféle politikai színezete sem volt. A restaurációs gyűlés végén az új polgármester tartalmas székfoglaló beszédet mondott, melyben magát a mai rendszer rendíthetetlen hívének vallotta. A többi tisztviselőnek a régiüket választották meg ismét, még pedig egyhangulag.

— A nyomorult.

E szókkal Traillesné visszahanyatlott a diványra. Láta, hogy veszve van. Drágán fog megfizetni egy pillanatnyi gyöngységért. Minő örült volt irni ennek a gyalázatos embernek, aki gseftelt egy nő becsületével! Chaillan most egészen a hatalmában tartja őt. Oda dobhatja a nevét a botrányhajhászoknak.

— És minő feltételek mellett hajlandó e leveleket visszaengedni nekem? kérdezte Traillesné az elfojtott dühtől remegő hangon.

— Aminőket maga akar

— Összes leveleim önnel vannak?

— Kilenc van nálam.

— Igen, ez az... kilenc. Hernandez nem csalta őt meg ennél a gyalázatos vásárnál... Huszonnégy órai gondolkodási időt kérek.

Chaillan meghajította magát, míg Traillesné távozott, egy gyűlöletes tekintettel.

— Ugyan miben fog megállapodni, kérdezte magában Chaillan, amint másnap garcon lakásának kis szalonjában ült.

Hirtelen megszólalt a bejárat csengettyűje. Összerezzen.

— Minő ostoba vagyok! dörmögte... lehetséges-e?

Abban a pillanatban jött az inasa jelenteni, hogy egy hölgy kíván vele tüstént beszélni.

— Bocsásd be, mondta Chaillan.

Traillesné volt.

A szalonba lépve, felemelte a sűrű fátyolát, mely az arcát fődte s egyszerűen így szólt:

— A leveleimért jöttem.

— Maga, maga az! kiáltott fel Chaillan a kezét megfogva, hogy az ajkához emelje; oh, nem akartam kinni ekkora boldogságban!

— Hol vannak? kérdezte a fiatal nő?

— **Katonai lóvásár.** A város ezuton is közhírré teszi, hogy folyó hó 17-én a Vásártéren megtartják a szokásos katonai méntenyésztő lóvásárt, amelyre felhívni kívánja a város a gazdaközönség figyelmét.

— **Uj iskolák Karánsebesen.** Karánsebesről jelentik: Karánsebes város közgyűlésén Burdía Szilárd udvari tanácsos, országos képviselő indítványára elhatározták, hogy föllíratot intéznek a kormányhoz, amelyben egy állami kereskedelmi leányiskola föllállítását és az ügy tanulmányozására egy miniszteri tisztviselőnek a város költségén leendő kiküldését kéri. Elhatározták továbbá, hogy az állami főgimnázium épülete számára a város három hold telket, az ezt kiegészítő internátus számára pedig tizenkilenc hold földet ingyen átenged, hogy nagyszabású parkok környezék az intézetet. Az építkezéshez a város 120.000 koronával, a vagyonközönség pedig 400.000 koronával járul hozzá.

— **Ebzárlat idején szabadon járó kutyák kiirtása.** A földmivelési miniszter a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatóságához:

Egy konkrét eset alkalmából 1903. évi május 28-án 99505. sz. a. kiadott itteni rendeletben kimondatott az, hogy az 1888: VII. t. c. 68. §-ának helyes értelmezése szerint a hatóságilag elrendelt ebzárlat idején szabadon járó kutyák kiirtása, amennyiben idézett törvény 65. §-ának esete fenn nem forog, csak akkor tekinthető indokoltnak, ha a tulajdonos által saját költségére kívánt elkülönítés és megfigyelés keresztül nem vihető vagy oly eredménnyel járt, hogy az idézett törvény 65. §-a értelmében a kérdéses kutya feltétlenül kiirtandó, mely esetben önként értelemző jogorvoslatnak csak birtokon kívül van helye. Minthogy a veszélyes emberre és állatra egyaránt rendkívüli veszéllyel jár és minthogy annak lappangási időszaka igen tág, az e tárgyban meghallgatott orsz. állategészségügyi tanács véleményéhez képest felhívom Cimet, utasítsa az illetékes állategészségügyi hatóságot, hogy a fentidezett 99505/1903. sz. itteni rendeletben foglalt kedvezményt csak igen méltánylást érdemlő kivételes esetben, a fenforogó körülmények és viszonyok kellő és lelkiismeretes mérlegelése után és csak akkor alkalmazza, ha veszélyes vagy fertőzésnek gyanuja egyáltalában fenn nem forog és ha a tulajdonos által saját költségére kívánt elkülönítés és megfigyelés keresztül vihető, illetve annak foganatosítása akadályba nem ütközik. Ily esetekben a megfigyelési időt egyöntetű eljárás céljából 90 napon állapítom meg. Önként értetik, hogy a fenti kedvezményes eljárás gazdtalan kóbor ebekre nem alkalmazható. Ugyancsak az 1888: VII. t. c. 67. §-ában, illetve ennek végrehajtása iránt 40000/1888. sz. a. kiadott rendelet 187. §-ában elrendelt megfigyelési idő egységes alkalmazása céljából azon ebekre nézve, melyek embert martak, a megfigyelési időt 21 napon állapítom meg. Felhívom Cimet, hogy ezen rendeletemről az illetékes állategészségügyi hatóságokat szigorú alkalmazkodás céljából megfélelően utasítsa. A miniszter helyett: Ottyik s. k., államtitkár.

Itt említtük meg, hogy Nagybecskereken az ebzárlat szeptember 10-ikéig tart s addig a kutyákat csak szájköszoróval és pórázon vezetve szabad az utcára kivinni.

— Ime, tessék; kikészítettem.

— Mind?

— Mind.

— Esküszik rá, hogy innen távozva magammal vihetem ezeket?

— Esküszöm!

Traillesné sebtében letette a kalapját, egy székre dobta a képenyét és megszólalt: Tegyen velem, amit akar!

Egy órával később hazament, felsietett a lépcsőn, bezárkózott a szobájába s kimerülten a diványra hanyatlott. Reszkető kezében tartotta a leveleket, felbontotta, elolvasta őket sorra. Majd felkelt, gyertyát gyújtott s egyenkint elégette gyalázatának a bizonyítékait. Amint elhamvadtak, nyugodtan, hidegen magaslott fel és csemetett.

Egy szobalány sietett elő.

— Itthon van a férjem?

— Igenis.

— Menjen, mondja neki, hogy kérem, jöjjön át.

Trailles lejött a nejehez, ki roppant izgatottságot szinlelt.

— Hallgatni akartam a sértésről, melynek az imént... i voltam téve. De nem tehetem. Az! hittem, el fogom felejteni, ha elégeiem a sértő levelet. Jobb azonban, ha mindent elmondok neked. Ezt a levelet Chaillan írta. Szerelmi vallomás volt benne, aminőt csak olyan nőnek lehet írni, akinek meg lehet venni a kegyeit.

Trailles elsápadt. Átölelte a nejét s homlokon csókolta.

— Köszönöm, mondta. Légy nyugodt. Ez az aljasság ne izgasson többé.

Még az nap este Traillesnek két barátja kopogtatott be Chaillanhoz.

— **Uj cigarettá.** Mint a „Dohányárus” című újság írja, nemsokára Király-szivarka néven új cigarettá-gyártmány faj kerüli forgalomba, s hogy ezzel egyidejűleg be fogják szüntetni a szultán árusítását. Az új szivarka behozatala előtt, annak formáját megállapítandó, több mintaszerinti szivarkát készítettek, melyek közül most választják ki a végleges formátumot. Az új szivarka forgalomba hozatalának ideje még nincs megállapítva.

— **Halálos esés.** Mint Temesvárról írják, ott halálosvégi szerencsétlenség történt tegnap a Corvin Mátyás-utca 6. sz. alatti Körtvélyessy-féle házban. A szerencsétlenség áldozata Fischer Márkusné, született Leipnik Emma, Fischer Márkus gabonakereskedő felesége. A tragikus sorsu asszony negyednyolc óratájú ugyan, miközben másodemeleti lakása folyosóján Vas Margit nevű cselédje segítségével szőnyeget porolt, kihajolt a rácsra, elszédült s elvesztve az egyensúlyt, lezuhant az udvarra. Betört fejével, összezuzott kezekkel és lábakkal esett le és néhány pillanat múlva meghalt. Fischer Márkusné, aki férjével három év előtt költözött Törökbecséről Temesvárra, szivbajos volt s újabban többször szélütései is voltak. Valószínűnek tartják, hogy halálát is közvetve egy ilyen szélütés okozta. Férjét, aki üzleti ügyben távol van, táviratilag értesítették a gyászseletről. Férjén kívül három gyermeke siratja, akik közül a legidősebb tizenhárom, a legfiatalabb kilenc éves.

— **Négy ember halálos szerencsétlensége a kutban.** Megrendítő szerencsétlenség hírért vesszük a szomszédos Perlaszról. Almazsán István ottani pálinkafőző-tulajdonos udvarában ugyanis a kutat tisztították. Maga Almazsán, továbbá Jitva Miklós, Novakov Zsiva és Styop Dusan lementek a kutba, hogy a tisztítást végezzék. Szerencsétlenségükre a kut közvellen a pecegödör mellett volt, amelyből fojtó gáz ömlött a kutba. A gáz mind a négy embert megfosztotta eszméletétől, akik lebuhtak a kutba s mielőtt még gondolni is lehetett volna a mentésre, valamennyien a vízbe fulltak. A katasztrófa áldozatait ma temették el az egész község élénk részvéte mellett, az esetről pedig jelentést tettek a pancsovai kir. ügyészségnek, mely a szerencsétlenség ügyében elrendelte a vizsgálatot.

— **Kiugrott a kalapjáért a robogó vonatból.** Izgalmas jelenetben volt részük a tegnapelőtt délután Szeged felől 4 óra 35 perckor Nagyikindára érkező személyvonat utasainak. Bóza József 17 éves Emilia-majorbeli szabósegéd Mokrin és Nagyikinda között kiugrott a robogó vonatból s eszméletlenül terült el a töltésen. Beszállították a kinkindai kórházba, ahol azonban csak könnyebb természetű zúzódásokat konstaltak, úgy hogy tegnap már el is hagyhatta a kórházat. Bóza kihallgatása során azt vallotta, hogy azért ugrott ki a vonatból, mert kiesett a kalapja és azt akarta megmenteni.

— **Gyilkos juhász.** Nagyikindáról jelentik, véres gyilkosság színhelye volt a napokban az ottani Laschó-féle házban, a város kellő közepén levő Vajdits-féle koresma, hol Csipesity

— Trailles ur küld bennünket, mondták. Nem szükséges hosszas magyarázatokba bocsátkoznunk, tetszik tudni ugyanis jövetelünk célját. Trailles ur olyan sértést kapott az ön részéről melyet nem lehet megbocsátani. A párbaj okának önként érthetőn titokban kell maradnia.

Chaillan mindjárt tudta, hogy Traillesné akarja magát megbosszulni s hagyta beszélni a párbajsegédeknek, csak azt kérdezte meg tőlük, tudatta-e megbízójok velők a sértés igazi természetét.

— Azt mondta, hogy ön sértő levelet küldött nejemnek, felelte az egyik. A levelet mi nem láttuk mert mint hallottuk, Traillesné asszony felháborodásában elégette.

Chaillan nem tudott hová lenni bámulatában. Kénytelen volt beismerni, hogy a küzdelemben, melyet vívtak, Traillesné volt az ügyesebb. El kellett fogadnia a helyzetet mindvégig.

— Uram, mondta a segédeknek, a segédeim még ma este meg fognak jelenni ott, ahol önkö kívánják.

Az egyik segéd átnyujtotta neki a névjegyet s mindketten távoztak.

A párbaj másnap reggel megtörtént Sévres közelében.

Traillesné tudta, hogy a férje párbajra hívta ki Chaillant; látta őt hajnalban távozni s idegesen várta a hazatérését. Végre hoesi állott meg a palota előtt és Trailles szállt ki belőle.

A neje logott a szobájába sietett, borzasztóan sápadt volt az arca.

— Te párbajt vívtál? kérdezte.

— Igen.

— És...

Trailles fuldokolva mondtam: Megölte őt.

Jean Richepin.

Lyubkó 33 éves juhász leszurta társát, a 24 éves Bogoszavlyev Bogdánt. Már a déli órákban állítottak be a juhászok a csapszékbe, ahol áldomás ivás közben Csipesity botjára támaszkodva, az asztal mellett elaludt s 3 óráig aludt. Ekkor felébredt és se szó, se beszéd, odaállott Bogoszavlyev elé, kését csizmájából kirántotta és amaz szíven szurta. Bogoszavlyev néhány pernyi kínlás után meghalt, Csipesityet pedig a rendőrség letartóztatta.

Fényképészeti készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, akik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

Színház, irodalom.

* A nagybecskereki őszi színi évad. Nagybecskereken az őszi színi évad október elsején kezdődik s akkor vonul be Nagybecskerekre hat heti előadásra Polgár Károly színtársulata, amely most Versecen működik. Polgár az őszi évadra erősen felfrissített társulatot hoz magával Becskerekre.

* Új szemle. Blaskovics Sándor kitünő folyóiratának legújabb 17-ik száma most jelent meg a következő tartalommal: A monarchia és a Balkán vasutak, írta Blaskovics Sándor. — Az 1875-ik évi Tisza-féle fuzió története, írta: dr. Oláh Gyula. — Irodalmi Szemle. — Vadászat, írta: Tóth István. — Krónika, írta: Ignatov. Éva, írta: Solyom Ferenc. A lap előfizetési ára negyedévre 6 korona; előfizethetni a kiadóhivatalnál (Budapest, V., Alkotmány-u. 23.)

TÁVIRATOK

A királyról.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ischlből Bécsbe érkezett táviratok szerint a király állapota állandóan kitünő. A király tegnap kora reggeltől kezdve államügyekkel foglalkozott, a délelőtti folyamán pedig Martner ezredest fogadta, aki a katonai kabinet iroda ügyeit referálta. A király tegnap kétszer is tett sétautat, ugymint délelőtt egy fél, délután pedig mintegy másfél óra hosszáig sétált. Ugyancsak tegnap délután, az esős idő dacára, sétakocsizásra indult az uralkodó. A közönségnek ez alkalommal is alkalma volt a király viruló egészségéről meggyőződni. Az élénk ovációkat az uralkodó tisztelgésekkel köszönte meg. Egy másik tudósítás szerint a könnyű nátha már ugyszólván teljesen megszűnt s így az egészségi állapot, valamint a kedélyhangulat is jónak mondható. A Ferenc József király nevével elkeresztelt württembergi 4-ik gyalogezred zenekara az igazgatója útján kérdezősködött, hogy meg volna-e engedve nekik délben 1 órakor a császárvilla parkjában hangversenyt adni, P a a r gróf lovassági tábornok, főhadsegéd erre azt válaszolta, hogy az esős időre való tekintettel nem lehet a kérést teljesíteni. E s h e r i c h, a zenekar karmester erre a főhadsegédnek egy tokban átnyújtotta egy szerzeményét a Ferenc József császár-indulót, melyet két évvel ezelőtt az ezrednek százéves jubileuma alkalmából irt s kérte a főhadsegédet, hogy hódolata jeleül juttassa azt az uralkodóhoz.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter állapota állandóan és tartósan javul. Orvosai azt hiszik, hogy a miniszter egészsége rövid idő múlva teljesen helyreáll.

A fuzió.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fuzióra vonatkozólag a következőket jelentik Bécsből: A fuzió sikeréről a jelen pillanatban még semmi bizonyosat nem lehet mondani, még kevésbé lehet bizonyosat mondani a koronának

erre vonatkozó véleményéről és politikájáról. Határozottan állítani csak a következőket lehet: A fuzió oly terv, melyet a vezető magyar politikusok már behatóan tárgyaltak s amelynek létesítését ők lehetőnek tartják. Ezen okból a valószínűség a terv keresztülvitele mellett szól, de egész bizonyosat majd csak akkor lehet mondani, ha befejezett tényekkel állunk szemben. A fuzió eszközül szolgál a nemzeti kiváncsosság érvényesülésének a választási reform keresztülvitelénél. Andrassy Gyula gróf törvénytervezete határozni fog a magyarságnak a nemzetiségekkel szemben való arányáról. Ez a dolog a koronát is közelebbről érdekli és ennél a kérdésnél állítólag olyan nehézségek merültek fel, amelyek hasonlóan a katonai kérdésekhez, még mindig nincsenek tisztázva. A fuziónak az a célja, hogy egyrészt a magyar parlament álláspontját lefelé megerősítse, amennyiben remélik, hogy az egységes párt így a katonai engedelmények miatt kevesebbet fog veszíteni a népszerűségéből, másrészt pedig felfele igyekszik nagyobb súlyt szerezni s így a koronának még nehezebben menne egy más többséget alakítani a magyar képviselőházban. Harmadik célja a fuziónak az, hogy a választói reform dolgában a jelenlegi parlamenti pártok között szolidaritást teremtsen. Ebből magyarázható meg az is, hogy mért vezeti át Andrassy az alkotmány-pártot, melynek ő a létesítője és feje egy olyan klubba, amelyben Kossuth Ferenc ül. Kossuth és Andrassy — mondja a bécsi jelentés — egy oly programra fognak támaszkodni, mely felfelé 67-es, lefelé pedig 48-as politikát folytat.

A katonai kérdések.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Beavatott forrásból jelentik, hogy a hadügyi kormány tervezetet terjesztett a király elé az összes katonai kérdések rendezéséről. Ez a terv az említett forrás szerint több nemzeti vívmányt tartalmazna s ezek között van a magyar ezrednyelv, valamint a kilences bizottság programjának több pontja. A tervzetben azonban a magyar vezényszóráról nincsen szó.

Aehrenthal és Tittoni találkozása.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Szalzburgból sürgönyzik, Aehrenthal báró közös külügyminiszter és Tittoni olasz külügyminiszter ma délelőtti ott találkoztak. A két államférfi hosszabb ideig tanácskoztak egymással.

A marokkói helyzet.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” eredeti táv.) Párisból érkezett jelentés szerint Pichon francia külügyminiszter megtagadta Lancken német követségi tanácsosnak kérelmét, hogy közölje vele Franciaország véleményét Mulay Hafid megerősítése tárgyában. Ez azt jelenti, hogy Franciaország a maga véleményét egyelőre nem akarja kimondani s nem engedi magát Németország által hirtelenségre készíteni. Párisban visszatetszést kelt az, hogy Németország játsza ebben a kérdésben az intézői szerepet, noha az érdekeltségnél fogva ez inkább Franciaországot illetné meg.

A „Temps”-nek egy félhivatalos ki-jelentése szerint Franciaország nem ellenzi Muley Hafidnak a megerősítését s hogy késik a nyilatkozattal, az legfeljebb csak azért történik, mert be akarják még várni a további jelentéseket, hogy teljes tájékozódást szerezzenek a marokkói helyzetről.

Nagy tűz egy pályaudvaron.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Kaposvárról sürgönyzik, az ottani pályaudvaron az éjjel a raktárházaknál tűz ütött ki, mely oly rohamosan terjedt, hogy rövid idő múlva az összes raktárak leégtek. A kár több

százezer korona. Azt mondják, hogy a tüzet gyújtogatás okozta.

Öngyilkos jegyző.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” ered. távirata.) A biharmegyei Papfalu községben tegnap Majoros Dániel községi jegyző agyonlőtte magát. Tettének oka ismeretlen.

Előntött község.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Zágrábból jelentik, Bellogér horvátországi községet tegnap az árvíz előntötte s a község egy részét elpusztította.

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (április 1909.) . . . 22.52 — — Buza (októberre 1908.) . . . 23.20 — — Rozs (októberre 1908.) . . . 18.72 — — Zab (októberre 1908.) . . . 16.12 — — Tengeri (augusztusra) . . . 14.64 — —

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1908. évi szeptember hó 4-én megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kgr.	11.—	korona
kétszeres	"	7.50	"
rozs	"	8.—	"
árpa	"	7.—	"
zab	"	7.—	"
kukorica	"	7.40	"
repce	"	15.50	"
széna I.	"	8.—	"
" II.	"	7.—	"
szalma I.	"	4.—	"
" II.	"	3.—	"
burgonya 1 kgr.	"	—10	"
dísznövény I.	"	1.80	"
" II.	"	1.70	"
juhús	"	1.04	"
sizr	"	1.68	"
marhahús I. 1 kgr.	"	1.46	"
" II.	"	1.36	"
borjúhús I.	"	1.80	"
" II.	"	1.90	"

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.
Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 24 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokcsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 24 p. este 7 óra 05 perc.
Csőszelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokcsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára. (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 41 p. délután 5 óra 25 p. c.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csőszelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

327/1908. végrh. sz.

795-1.1

Arverési hirdetemény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881: LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel köz-hirre teszi, hogy a perlaszi kir. járásbíró-ságnak 1908. évi V. 327. számú végzése következtében dr. Frecot Menyhért temesvári ügyvéd által képviselt Temesvári Általános Takarékpénztár R.-t. javára Zecha Lujza botosi lakos ellen 400 korona s jár. erejéig 1908. évi július 24-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1100 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 4 ló és 1 hintó nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíró-ság 1908. évi V. 327. számú végzése folytán 400 korona tökekövetelés, ennek 1908. évi március 10-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 108 kor. 25 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Botoson adós házában leendő megtartására 1908. évi szeptember 22-ik napjának délután 2 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881: LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Perlasz, 1908. évi augusztus 24.

Engel,
kir. bír. végrehajtó.**HÁZELADÁS.**

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott udvarral. ::

SOLYMOSSYNE BRÁJNER MÁRIA.

(551-x.26)

ELSŐRENDŰ CIPŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ajánlja az iskolai idény beálltával a helybeli és vidéki nagyrészt községeknek legjobb minőségű fiú és leány gyermekcipőit a következő hallatlan olcsó árak mellett:

363-50.23

Jó erős szeges fűzős és gombos cipő fiúk vagy leányok részére 29-től egész 34-ik számig páronként K. 5.-
Fiú bergsteiger-cipők 34-től 39-ik számig K. 6.50

Nagyon ajánlom az amerikai formájú gyermek-cipőimet, melyek kényelmesek és tartósak. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök, ugyancsak kívánatra választékot.

A Kinizsi-utcában levő Grcsits-féle házban kiadó nov. 1-től

egy utcai lakás,

mely áll 3 szoba, alkov, zárt folyosó és mellékhelyiségekből;

egy udvari lakás,

mely 3 szoba és mellékhelyiségekből áll.

804-3.1

DIJNOK

730 korona évi fizetés mellett azonnal alkalmazást nyerhet.

Perlasz, 1908. évi szept. 2-án.

Vuchetich Árpád

jegyző.

797-2.2

NYOMDÁSZ-TANULÓNAK

egy jó családból való fiú azonnal felvétetik. Bővebbet e lap kiadó-hivatalában. :-

Akar megházasodni?

Hölgyektől, köztük vannak testi hibákkal, vagy törvénytelen gyermekkel bírók is) kiknek hozománya 500-1000 000 kor. közt változik, megbízásokat kaptunk, hogy számukra alkalmas férjeket szerezünk. Csak azon urak (ha vagyontalanok is) irjanak alábbi címre, kiknél a gyors házasság nem utóbbi akadályra. L. Schliesinger, Berlin 18. 653-104-16

TÉLI SZŐLLŐRE előjegyzések elfogadtnak

Uri-utca 3. sz. alatt.

794-x.4

V. 152/1903. végrh. sz.

803-1.1

Arverési hirdetemény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881: LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel köz-hirre teszi, hogy a perlaszi kir. jár. bír. 1908. évi V. 152. sz. végzése következtében Kisfaludy Kálmán temesvári ügyvéd által képviselt, a Temesvár Józsefvárosi Takarékpénztár javára Stefanovics Márkó perlaszi lakos ellen 1200 kor. s jár. erejéig 1908. évi június hó 30-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2500 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: 60 drb juh, 2 ökör, 2 ló és egy omnibusz nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. jár. bír. 1908. évi V. 152. sz. végzése folytán 1200 kor. tökekövetelés, ennek 1908. évi szeptember hó 19-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 147 kor. 55 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Perlaszon, adós házában leendő megtartására 1908. évi szeptember 7-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881: LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881: LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Perlasz, 1908. évi augusztus 12.

Engel,
kir. bír. végrehajtó.**MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐ**

elvállal olcsó díjazás mellett délutáni és esti órákra könyvelést és irodai munkákat.

Bővebb felvilágosítással e lap kiadóhivatala szolgál.

Irodai gyakornoknők

azonnali belépésre kezdő fizetéssel kerestetnek.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

775-x.8

Az Alkotmány-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódni e lap kiadóhivatalában lehet.

(766-x.8)

Hirdetések

felvétetnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskerek en-